

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

SEDMA NEDJELJA KROZ GODINU

BUDITE MILOSRDNI
KAO ŠTO JE
MILOSRDAN OTAC VAŠ

VELJAČA

Ned 23. VII. NEDJELJA KROZ GODINU
Polikarp; Grozdan; Romana

Pon. 24. Montan; Goran; Modest
Uto. 25. Viktorin; Hrvoje; Berislav
Sri. 26. Aleksandar; Sandra; Alka
Čet. 27. Donat Zadarski; Gabrijel
Pet. 28. Roman; Teofil; Bogoljub; Vikica
Sub. 1. Albin; David; Jadranko; Zoran

Naslovnica: Sieger Köder, *Raskajani sin*

Slika preuzeta s:

<https://prayerandverse.com>

mihael

8/2025.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandžela MUP
- sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XIX. (2025.), broj 8 (637);
sedma nedjelja kroz godinu, 23. veljače 2025.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan,
tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana,
tel.: 22 715, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

MEDITACIJA

Na duge pruge pobjeđuje ljubav 3

SLUŽBA RIJEČI

SEDMA NEDJELJA KROZ
GODINU

ČITANJA

Budite milosrdni
kao što je milosrdan Otac vaš 4

HOMILIJA

Drugi obraz 8

KATEHEZA

Mora li Kristov učenik
baš uvijek opraštati? 10
Iscjeliteljska snaga opraštanja 12

PRIČA

Učiteljica 13

KATEHEZA

Kako oprostiti onima
koji su nas duboko povrijedili 14
Mali vjeronaučni leksikon 17

MEDITACIJA

Ohrabrenje iz telefona 18

SPOMENDAN

Sveti Polikarp 16

NAŠI POKOJNI 24

Na duge pruge pobjeđuje ljubav

"Što ne želiš da drugi tebi čini, ne čini ni ti drugome." To je pruga kojom općenito prolazi ljudski život.

Nepravda se mora kazniti, svatko se mora izboriti za svoja prava, kad nas netko izaziva, branimo se do kraja, od velike je pomoći kad čovjek ima zadnju riječ, i uopće, kamo bismo došli kad bismo dopustili da rade s nama što hoće?

Ipak, današnji biblijski tekstovi plivaju protiv struje općenitog ljudskog shvaćanja:

David je mogao smaknuti svog protivnika Šaula, ali nije.

Isus nas suočava s ogromnim zahtjevima: ljubav prema neprijatelju, nepružanje otpora, ljubav bez zadovoljštine. Pravilo "Oko za oko" kao životni program za Isusa ne vrijedi. Njegov je program jasan: ne reagiraj tako kako bi reagirao po svojim ljudskim proračunima, već se ponašaj tako kako se Bog sam ponaša prema tebi: njegova je ljubav potpuna (to znači neovisna o svim vrednotama i uvjetima).

Neizmjernost te neočekivane i nezaslužene ljubavi, tako kako ju je Isus u svojoj osobi živio, može biti model kršćanskog djelovanja. Taj nas radikalni zahtjev obeshrabruje. *Nemoguće!* - kako možemo mi - *sa svim svojim ljudskim ograničenostima, tako ljubiti? To nadilazi sve ljudske mogućnosti, pa i kad postoji najbolja volja.* Tako dolazimo u iskušenje da zanemarimo taj zahtjev koji ionako ne možemo ispuniti ili da ga jednostavno ostavimo ad acta i zaboravimo.

Međutim, pri tom predviđamo dvije stvari.

Prvo, taj zahtjev nije "zahtjev" u ljudskom smislu, nego poziv da na tu dragocjenu nezasluženu ljubav Božju odgovorimo i da tu ljubav na slični način dalje darujemo. Nije li već na čisto ljudskom području tako da poteškoće izgledaju mnogo bezopasnije ako se osjećamo voljenima i prihvaćenima? To isto vrijedi i za iskustvo Božje ljubavi.

Drugo, ovdje zacrtane smjernice ljudskog djelovanja su cilj, čije će nam ostvarenje biti od Boga darovano u novom životu. No ta je ljubav bitni cilj ljudskog postojanja i proizlazi iz one bezuvjetne Božje ljubavi koju nam Bog svakog dana daruje. Put, pak, onamo sastoji se od bezbroj malih, neznatnih koraka svakodnevnog života: humor ublažava napetostima opterećene situacije; otvorenost pomaže u rješavanju sukoba; možda se ponekad možemo svjesno odreći toga da imamo zadnju riječ; možda nam čak koji put uspije da bol, koju nam je netko nanio, prihvaćajući je, ipak možemo i oprostiti; svjesno darovati tamo gdje znamo da nam se to neće vratiti; a i s krune nam neće otpasti nijedan dragulj ako koji put protiv svog vlastitog ponosa učinimo prvi korak...

Sigurno je da će takav životni stav, gledan "svjetskim" očima često biti ismijavan i nazivan ludošću. Toga moramo biti svjesni. No ta prividna nemoć prave ljubavi nije znak slabosti, nego snage, koja se ravna prema stavu samoga Boga.

Na duže pruge pobjeđuju samo ljubav i istina jer su one jedini temelj za život u punini.

Prvo čitanje: 1 Sam 26, 2.7-9.12-13.22-23

Gospodin te predao u moje ruke, ali ja nisam htio dići ruke na tebe

Čitanje Prve knjige o Samuelu

U one dane:

Ustade Šaul i siđe u pustinju Zif, a s njim tri tisuće izabranih Izraelaca, da traži Davida u pustinji Zifu.

David i Abišaj dopriješe noću do vojske: i gle, Šaul ležaše i spavaše u taboru, a koplje mu kod uzglavlja zabodeno u zemlju. Abner i vojnici ležahu oko njega.

Tada Abišaj reče Davidu:

„Danas ti je Bog predao u ruke tvoga neprijatelja. Zato sada dopusti da ga njegovim vlastitim kopljem pribodem za

„Nemoj ga ubijati! Jer tko će dignuti ruku svoju na pomazanika Gospodnjeg i ostati nekažnjen?“

Nato David uze koplje i vrč za vodu što su bili kod Šaulova uzglavlja i oni odoše. Nitko nije ništa vidio ni opazio, nitko se nije probudio, nego su svi spavali jer bijaše na njih pao dubok san od Gospodina.

David prijeđe na drugu stranu i stade na vrh gore, podaleko, tako da je među njima bio velik prostor. I viknu David:

„Evo kraljeva koplja, neka dođe jedan od momaka i neka ga uzme! A Gospodin će vratiti svakome po njegovoj pravdi i njegovoj vjernosti: danas te Gospodin bijaše predao u moje ruke, ali nisam htio dići ruke svoje na pomazanika Gospodnjega.“

Riječ Gospodnja

Prva i Druga knjiga o Samuelu u početku su činile jednu cjelinu. Prvi grčki prijevod Biblije razdvojio ih je na dvije knjige, a to su kasnije prihvatili i latinski prijevodi. Ne zna se tko je njihov pisac. Nazvane su tako jer prate Samuela koji je pomazao prva dva izraelska kralja. Knjige opisuju vrijeme od svršetka vladavine sudaca do posljednjih dana kralja Davida (oko 1075. - 975. g. pr. Kr.)

Prva knjiga o Samuelu dijeli se na tri dijela. Prvi govori o proroku Samuelu (1Sam 1-7), drugi dio govori o odnosu Samuela i kralja Šaula (1Sam 8-15), a treći o odnosu Šaula i Davida (1Sam 16-31).

Današnje prvo čitanje opisuje Davidovo bježanje od Šaula i pokušaj pomirenja. Šaul je gonio Davida s tri tisuće, a uz Davida je bilo šesto vojnika. David se po noći s pratiteljem Abišajem ušuljao u Šaulov šator i premda ga je mogao ubiti i riješiti se progona, to nije učinio. Uzeo je koplje i vrč kao dokaz za to. Nije se usudio "dići ruku na pomazanika Gospodnjeg". Nadao se da će na takav način Bog njemu iskazati milosrđe. David se uzdao u Božju dobrotu i nastojao je tu dobrotu vjernički živjeti. Tu je David pomalo novozavjetan.

Otpjevni psalam: Ps 103,1-4.8.10.12-13

Milosrdan je i milostiv Gospodin

Blagoslivljaj, dušo moja, Gospodina
i sve što je u meni,
sveto ime njegovo!
Blagoslivljaj, dušo moja, Gospodina
i ne zaboravi dobročinstava njegovih!

On ti otpušta sve grijehе tvoje,
on iscjeljuje sve slabosti tvoje;
on ti od propasti izbavlja život,
kruni te dobrotom i nježnošću.

Milosrdan je i milostiv Gospodin,
spor na srdžbu i vrlo dobrotiv.
Ne postupa s nama po grijesima našim
niti nam plaća po našim krivnjama.

Kako je istok daleko od zapada,
tako udaljuje od nas bezakonja naša.
Kako je otac nježan prema sinovima,
tako je Gospodin nježan
prema onima što ga se boje.

U današnjem pripjevnom psalmu progovara grešnik koji je u Bogu pronašao milosrđe te ga osobno želi hvaliti. Psalam promišlja o Božjim vrlinama i kvalitetama: Bog je Ljubav i Nježnost.

Na osobnoj razini ova se božanska obilježja nadasve očituju u milosrđu. Božje milosrđe rađa se iz spoznaje naše krhkosti i zbog toga čovjek treba bii svjestan svojih grijeha i slabosti. Ne zbog moguće kazne, već stoga što grijesima ranjava očinsku ljubav koju Bog ima prema nama.

Drugo čitanje: 1Kor 15,45-49

Kao što smo nosili sliku zemljanoga, nosit ćemo i sliku nebeskoga

Čitanje Prve poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima

Braćo!

Prvi čovjek, Adam, postade živa duša,
posljednji Adam - duh životvorni.

Ali ne bi najprije duhovno,
nego naravno pa onda duhovno.

Prvi je čovjek od zemlje, zemljan;
drugi čovjek - s neba.

Kakav je zemljani
takvi su i zemljani,
a kakav je nebeski
takvi su i nebeski.

I kao što smo nosili sliku zemljanoga,
nosit ćemo i sliku nebeskoga.

Riječ Gospodnja

Nastavljamo pratiti Pavlov nauk o uskrsnuću tijela. Još uvijek raspravlja s protivnicima nauka o uskrsnuću. Na pitanje o načinu uskrsnuća, jer tijela pokojnika istrunu u zemlji, odgovara opisom sisanja i klijanja „Što siješ, ne oživljuje ako ne umre“ (15,36). Sije se tijelo naravno, uskršava tijelo duhovno“ (15,44).

U današnjem čitanju Pavao nasuprot Isusu stavlja Adama. Pavao je bio židovski teolog, i sukladno tadašnjoj židovskoj teologiji smatra da će svršetak svijeta biti sličan njegovom početku. „Prvi čovjek je od zemlje, zemljan“ prenio je na ljude svoju ljudsku narav, svoju smrtnost i svoju grješnost. „Drugi čovjek je s neba“. Krist je Novi Adam koji ljudima daruje novi život i vraća im ono što su izgubili u prvom Adamu.

Evandjelje: Lk 6,27-38

Budite milosrdni kao što je milosrdan Otac vaš

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

U ono vrijeme: Reče Isus svojim učenicima:

„Vama koji slušate velim: Ljubite svoje neprijatelje, dobro činite svojim mrziteljima, blagoslivljajte one koji vas proklinju, molite za one koji vas zlostavljaju. Onomu tko te udari po jednom obrazu pruži i drugi, i onomu tko ti otima gornju haljinu ne krati ni donje. Svakomu tko od tebe ište daji, a od onoga tko tvoje otima ne potražuj. I kako želite da ljudi vama čine, tako činite i vi njima.

Ako ljubite one koji vas ljube, kakvo li vam uzdarje? Ta i grešnici ljube ljubitelje svoje. Jednako tako, ako dobro činite svojim dobročiniteljima, kakvo li vam uzdarje? I grešnici to isto čine.

Ako pozajmljujete samo onima od kojih se nadate dobiti, kakvo li vam uzdarje? I grešnici grešnicima pozajmljuju da im se jednako vrati.

Nego, ljubite neprijatelje svoje. Činite dobro i pozajmljujte ne nadajući se odatle ničemu. I bit će vam plaća velika, i bit ćete sinovi Svevišnjega jer je on dobrostivi prema nezahvalnicima i prema opakima.

Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan.

Ne sudite i nećete biti suđeni. Ne osuđujte i nećete biti osuđeni. Praštajte i oprostit će vam se. Dajite i dat će vam se: mjera dobra, nabijena, natresena, preobilna dat će se u krilo vaše jer mjerom kojom mjerite vama će se zauzvat mjeriti.“

Riječ Gospodnja

Evandeosko čitanje možemo podijeliti na dvije glavne teme. U prvoj se govori o ljubavi prema neprijateljima, a u drugoj o načinu i razlozima iskazivanja milosrđa.

Potaknut vjerojatno progonima prvih kršćana u kojima su progonjeni znali biti i ljuti i u napasti mržnje i osvete prema progoniteljima, ili su bili u napasti prikrivati pripadnost Crkvi, evandelist donosi Isusove riječi o ponašanju njegovih učenika. Slušateljima odgojenim na starozavjetnom Zakonu odgovaranja istom mjerom, i zapovijedi o ljubavi prema bližnjemu, a mržnji neprijatelja, Isusove riječi zacijelo su zvučale začudno i paradoksalno.

Zapovijed ljubavi prema neprijatelju izraz je Isusove osude svakoga nasilja. On ne vjeruje da nasilja i prevrati mogu napraviti pomak na bolje. Isus traži promjenu srca kao početak promjene na bolje cijeloga svijeta.

Unatoč zapovijedi ljubavi prema neprijatelju, moramo primijetiti da ni Isus u tome „nije bio potpuno dosljedan“. Na udarac na suđenju nije okrenuo drugi obraz, nego je upozorio na nepravdu i neopravdanost tog udarca. Time je i nas uputio da pokažemo da znamo da nam je nanesena nepravda, ali da ne moramo odgovoriti nasiljem.

Druga tema današnjeg čitanja je milosrđe, način iskazivanja i razlozi milosrđa. Na samom početku, Isus veli: „kako želite da ljudi vama čine, tako činite i vi njima.“ To Isusovo zlatno pravilo razlikuje se od svih drugih zlatnih pravila. Nije dovoljno izbjegavati čine koje sami ne želimo iskusiti na sebi, nego treba pozitivno djelovati, činiti ono što sami priželjkujemo od drugih prema sebi.

Ljubav prema neprijateljima i milosrđe prema onima koji to „ne zaslužuju“ znak je razlikovanja Isusovih učenika od onih koji to nisu.

Komentare čitanja priredio V.B.

Drugi obraz

Ne stvara li ovo evanđelje ljutnju i otpor? Nije li to slabost? Trebaju li kršćani biti slabići i kukavice i sve mirno podnositi? Ne suprotstaviti se onome tko ti čini zlo? U ovom svijetu je normalno pokazati lakat, šaku... već u vrtiću djeca znaju da se trebaju braniti kad ih netko napadne.

Isus kaže da se ne suprotstavljamo onom tko te udara, nije li to moral slabića?

Ljubi svoje neprijatelje, ne bližnje nego neprijatelje, nije li to potpuna besmislica? Kako mogu nešto osjećati prema onom tko me gazi i daje mi otkaz na poslu, kako mogu ljubiti takvog šefa?

Je li to stvarno moral za slabiće, propis kako se trebaju u takvim situacijama ponašati?

Ako te netko udari po desnom obrazu okreni mu i drugi. Ljudi su većinom dešnjaci. Kad se nekoga udari desnom rukom, obično se udari po lijevom obrazu. Udarac po desnom obrazu je udarac kojim gospodar tuče roba udarajući ga vanjskim dijelom desne šake. Taj je udarac pridržan

samo gospodaru, a rob je njegovo vlasništvo: takav udarac znak je ne samo njegove dominacije nad robom nego i omalovažavanja i prijezira „ti ništa ne vrijediš...“

Isus pred velikim vijećem prije svoje smrti, nije okrenuo drugi obraz, na udarac jednostavno je odgovorio: *zašto me udaraš*. Nije, dakle, okrenuo drugi obraz. Ali jedno nije učinio, nije uzvratilo, *kao ti meni tako ja tebi, izbiješ li mi jedan zub ja ću tebi dva*. Ostao miran kod svog prava i ovdje smo u srži. Možeš me udarati, možeš me duboko poniziti, ali jedno nećeš napraviti da te ja promatram kao neprijatelja i da ti uzvratim na isti način. To ti neće uspjeti.

Za najtežih progona hrvatskoga stanovništva i rušenja njihovih kuća i svetinja, kardinal Kuharić je u svojoj propovijedi u Petrinji, na blagdan sv. Lovre 10. kolovoza 1991., pozvao: „*Ako je moj protivnik spalio moju kuću, ja neću zapaliti njegovu! Ako je razorio moju crkvu, ja neću ni dirnuti njegovu, dapače, čuvat ću je. Ako je napustio svoj dom, ja neću ni igle uzeti iz njega! Ako je ubio moga oca, brata, sestru, ja neću vratiti istom mjerom nego ću poštovati život njegova oca, brata, sina, sestre!*“

To nije stav slabića, nego stav snažne osobe: nećeš od mene stvoriti neprijatelja: ovo je upravo suprotno od morala i stava slabića. Ako uzvratim udarcem tada sam totalno neslobodan, reagiram kao drugi, on mene udara, ja onda njega. Ako me netko radosno susreće onda ću i ja njega tako susretati. Sloboda nekog čovjeka leži u tome da može prekinuti taj lanac i da može reći ne gledam te kao svog neprijatelja.

Je li stvarno ljubav prema neprijatelju utopija, nešto nemoguće, pretjerivanje?

Božja ljubav, agape, je bezuvjetna ljubav koja ne ovisi o stavu drugoga, prijateljskom ili neprijateljskom;

Kako mogu nešto osjećati prema onom tko mi da otkaz?

Ljubav nije u prvom redu stvar osjećaja nego odluke. *Ja sam se odlučio biti za tebe, bez obzira kako se ti prema meni ponašaš.* Sjećate si još vjenčanja: *ljubit ću te i poštovati sveg života svog, u dobru i zlu.* Kad dođu zla, teška vremena svađe i

samoće, pa onda izgubimo plemenite i lijepe osjećaje prema supružniku, moja odluka ljubavi ostaje.

Isus na križu, mislite da je imao velike osjećaje kad su ga pljuvali, no on se odlučio biti za ljude također i u toj teškoj situaciji. *Oče, oprostí im jer ne znaju što čine!* Sveti Stjepan kad su ga kamenovali: *Ne uzmi im ovo za grijeh!*

Čuli smo na početku evanđelja da je rečeno *oko za oko zub za zub, kako ti meni tako ja tebi.* U kršćanskom životu je druga deviza: *kako Bog meni tako ja tebi.* To znači da moraš prije toga sam iskusiti Božju ljubav da je Bog za tebe makar si grešnik, makar si mu okrenuo leđa. I ako si to doživio tada tako čini i ponašaj se prema drugim ljudima i kad ti to teško pada sjeti se da te Bog ljubi bez uvjeta takav kakav jesi i to će ti dati snage da se ponašaš prema drugima kao Otac nebeski prema tebi.

Priredio Stjepan Harjač, policijski kapelan

Zlatko Šulentić, *Propovijed na gori*, <https://www.svjettorijeci.ba>

Mora li Kristov učenik baš uvijek opraštati?

"Obično se podrazumijeva da kršćanin mora, ili bar treba, uvijek oprostiti. Novozavjetni tekstovi na koje se pritom, u takvom shvaćanju, može pozivati doživljavaju se kao legalistička zapovijed ili kao teška moralna obveza".

Treba li kršćanin uvijek opraštati? Mora li kršćanin uvijek opraštati? Opraštanje se nerijetko doživljava kao posebnost kršćanstva u odnosu na druge vjere i religije, te se onda kršćane i prosuđuje kroz prizmu „zapovijedi“ ili „obveze“ opraštanja. Tako stvarnost koja bi trebala biti slobodan dar i ponuda čovjekovoj slobodi nerijetko postaje iznuda ili nepodnošljiv teret kojim se nanosi nova bol na nezacijeljene stare rane. Olako naglašavajući „nužnost“ opraštanja, a ne objašnjavajući u čemu se zapravo sastoji stvarnost opraštanja, i kršćanski propovjednici doprinose tome da mnogi od njihovih slušatelja, koji su suočeni s vlastitom nemoći i poteškoćama kod vlastitih povreda, dožive takav govor o opraštanju kao nepodnošljiv egzistencijalni teret. Kad se još takav moralizatorski i legalistički govor zaodjene u ruho pobožnosti, pozivajući se s nerazumijevanjem na Isusov primjer, lako je zamisliti čovjeka u nemoći da oprostiti kako „odbacuje samo kršćanstvo kao nepodnosivi oklop u kojem nema mjesta za razumijevanje onoga tko je pogođen nepravdom“

„Moraš prijeći preko toga“, „kakav si ti kršćanin ako ne opraštaš“, „Isus nam je naredio da moramo oprostiti jedni drugima“, „ako ne oprostiš, završit ćeš u paklu“ – takve i slične obveze i prisile pozivaju se na evanđeoske tekstove poput: „Praštajte i oprostit će vam se“ (Lk 6,37c); „Ako li vi ne otpustite ljudima, ni Otac vaš neće otpustiti vaših grijehova“ (Mt 6,15); „Koliko puta da oprostim ... Ne kažem ti do sedam puta nego do sedamdeset puta sedam“ (Mt 18,21-22; usp. Lk 17,3-4); „I gospodar ga rasrđen preda mučiteljima dok mu ne vrati svega duga. Tako će i Otac moj nebeski učiniti s vama ako svatko od srca ne oprost svomu bratu“ (Mt 18,34-35); „Otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima svojim“ (Mt 6,12; usp. Lk 11,4; usp. Mk 11,25).

Je li Isus uistinu učio da uvijek moramo opraštati? Prikazuju li zaista evanđelja Isusa kako zapovijeda opraštanje: „Morate oprostiti?“ Ili ga prikazuju kako opraštanje navodi kao nešto što treba, kao moralnu obvezu, i to tešku: „Ako ne oprostite, neće ni Otac nebeski vama oprostiti, pa ćete završiti u paklu.“ Ako se navedeni tekstovi mogu shvatiti u nekom od upravo navedenih smislova, onda se vrijedi potruditi i razobličiti moralizatorski pristup novozavjetnim tekstovima, koji u ovom

slučaju krivotvori pravi smisao njihove poruke. Na posljétku, evanđelja nam prikazuju da ni sam Isus nije **uvijek** opraštao, niti su to **uvijek** činili njegovi prvi učenici. Zato ukoliko Isusa smatramo dosljednim učiteljem, dovoljno je naći jedan primjer gdje Isus nije oprostio nanesenu mu uvredu, pa da cijela priča o obvezi ili zapovijedi trajnog opraštanja padne u vodu. Upravo će prvi dio članka uočiti primjere u kojima je Isus prikazan kako nije postupao prema pogrješno predmnijevanom nauku kako **uvijek** treba opraštati. U drugom dijelu članka pobliže će se pogledati narav i poruka tekstova za koje se čini da bi mogli opravdati nauku koji opraštanje predstavlja kao nešto što se „mora“ (legalizam) ili „treba“ (moralizam), i uvidjeti kako evanđeoski govor o opraštanju uvijek ostaje poziv i ponuda, a ne naredba i obveza, čime ne gubi na težini, ali dobiva na humanosti i pedagogiji.

Ukoliko se oprostjenje može zapovjediti ili naložiti kao teška moralna obveza, tako da nam o njemu ovisi naše vječno spasenje, onda bi oprostjenje trebalo shvaćati isključivo kao čin volje, kao da oprostiti ne ovisi samo o (ne)prisutnosti naše dobre volje. Potrebno je samo htjeti i oprostjenje će se dogoditi. Međutim, stvarnost opraštanja nije baš tako jednostavna da bi se mogla svesti samo na moć ljudske volje, a to onda znači i na zapovijed i tešku moralnu obvezu.

Opraštanje obuhvaća i volju, ali volja nije sve što je potrebno da bi se oprostjenje uistinu i dogodilo. Isusov lik i nauka, kako ga evanđelisti prikazuju, doista na mnogo

mjesta afirmira potrebu i važnost praštanja, ali ga ne apsolutizira kao moralnu ili zakonsku obvezu. Izvjestan proces normizacije Isusovih propovijedi i nagovora, čega se tragovi tu i tamo mogu uočiti u tekstovima Novoga zavjeta, vjerojatno svoje korijene vuče iz vremena kad se Crkva od prvog navještaja evanđelja počela okretati konsolidiranju već uspostavljenih zajednica, tj. kad predominantni naslovnici njezina pastoralnog djelovanja nisu više nekrštene nego već krštene osobe i kršćanske zajednice, te kad se čini da više nije toliko bilo potrebno naglašavati prvenstvo milosti koliko potrebe da se živi dosljedno milosnom daru vjere. U tom se smjeru ispunjenje Isusova poziva na opraštanje sve više počelo shvaćati kao kršćanska obveza, ako ne i kao zapovijed za svakog „pravog“ kršćanina i „dobrog“ vjernika. Odatle proizlazi i pritisak, koji nema veze s evanđeljem, da kršćanin mora opraštati. Ako bi to bila istina, onda o opraštanju više ne bismo mogli govoriti kao o slobodnom daru i morali bismo pristati na nerazumijevanje osoba koje ne mogu oprostiti, osuđujući ih kako nisu „dobri“ vjernici, jer ne obavljaju što im je naloženo.

Nadam se da sam uspio pokazati koliko je takva logika daleko od evanđeoskog nauka i da će ovaj članak potaknuti daljnja razmišljanja i pojašnjenja na temu opraštanja, o kojoj se puno govori, svi se slažu o njezinoj važnosti, ali koja površnošću pristupa postaje nepoželjnom za razmatranje mnogim našim suvremenicima.

Dairo Tokić. <https://hkm.hr>

Iscjeliteljska snaga opraštanja

Prema suvremenim rječničkim objašnjenjima oprostiti obično znači prestati osjećati ogorčenost zbog nanasena zla od drugoga, kao i prestati željeti da ga se zbog toga kazni; prestati biti ljut na krivca i odustati od odmazde nad njim. Opraštanje se može gledati i kao čin kojim se osoba oslobađa od mržnje i srdžbe potaknute nepravdom ili štetom koju joj je izazvala neka osoba.

Ima ljudi koji stalno trpe zato što žive s negativnim osjećajima u sebi jer oni mogu biti uzrok mnogih psihosomatskih oboljenja. Stoga stručnjaci iz zdravstvenih razloga preporučuju opraštanje kao redovitu praksu u svakodnevnom životu, ne samo kao lijek protiv unutarnje napetosti i nemira, nego i protiv raznih suvremenih psihosomatskih bolesti.

Važno je također znati što nije oproštenje. Oprostiti ne znači zaboraviti niti oproštenje traži da se zaboravi uvrjeda. Oprostiti ne znači ni nijekati nečiju krivnju jer i nijekanje je vrsta pokušaja zaborava. Uz to, nijekanje je jedan od oblika potiskivanja koje vodi u neurozu. Proces opraštanja u biti pomaže

čovjeku da shvati i prihvati sve svoje emotivne reakcije, ma kakve bile. Koliko se god nekome ne može narediti da nekoga voli niti nekoga obvezati da oprost, čovjeka se može odgajati i poticati da nauči opraštati.

Oprostiti također ne znači biti ponovno s nekim kao da se ništa nije dogodilo, premda i ta mogućnost postoji.

Ljudi češće miješaju oproštenje i pomirenje. Pomirenje je očekivana posljedica opraštanja, ali ono ima svoga smisla i kad se pomirenje i ne ostvari. Oprostiti ne znači nužno odreći se svojih prava. Primjerice, ako je nekome nanasena šteta koja se može konkretno nadoknaditi, normalno je da pravo na to bude ostvareno. Opraštanje je u prvom redu duhovni čin vlastite besplatne vrline. Ako čin oproštenja ne suzbija nepravdu, nije znak snage i dobrote, nego više znak slabosti i nezdrave tolerancije.

Kaže se: ljudski je griješiti, a božanski opraštati. Ali čim je nešto božansko, malo će teže zaživjeti u čovjeku i međuljudskim odnosima. Tako umjesto opraštanja kroz ljudsku povijest prečesto nailazimo na osvetu i osvećivanje. Najopćenitije govoreći, osvetiti se znači kazniti nasilje, uvrjedu ili bilo koje nanošenje boli vraćajući zlo za zlo.

Danas se iz sve češće prakse i znanstvenih istraživanja zna da opraštanje znatno pridonosi psihofizičkomu zdravlju i zdravim međuljudskim odnosima. Naime, ljudi koji imaju više zamjerki prema ljudima i događajima iz prošlosti u prosjeku imaju viši krvni tlak, često padnu u depresiju, što se osobito događa kad postanu svjesni da su pogriješili u odnosu s osobom kojoj ne žele oprostiti. Davno je uočena povezanost između emocija i zdravlja, pa tako i između

uvrjede i opraštanja. Pozitivne emocije važna su sastavnica psihosomatskoga zdravlja, a negativne su pokretači raznovrsnih bolesti. Sve više istraživanja potvrđuje da su ljudi koji ne opraštaju češće bolesni, tjelesno, duševno ili duhovno.

Šimun Šito Ćorić, <https://www.glas-koncila.hr>

Učiteljica

Jednoga je dana izvjesni profesor na sveučilištu John Hopkins u Americi, naišao na izvještaj o jednom istraživanju, sprovedenu prije 25 godina. Bio je to izvještaj o 220 slučajeva crnačkih učenika iz zapuštenih njujorških predgrađa. Na temelju toga izvještaja, profesor je zaključio da je 90% ispitanika kad-tad moralo završiti u zatvoru.

Shvativši dragocjenost ovih podataka, profesor okupi svoje studente i daje im zadatak da pronađu bivše učenike, njih 220, da prikupe podatke o njima i da sačine izvještaj. Od 220 bivših učenika uspjeli su pronaći 198.

Tu ih je čekalo iznenađenje. Od njih 198 samo su četvorica završila onako, kako je bilo predviđeno istraživanjem, naime u zatvoru. Ova je činjenica predstavljala tako značajno odstupanje od statističkog računa vjerojatnosti i od psihološke ocjene, da je profesor poželio otkriti razlog.

Stao se raspitivati tko je bio učitelj spomenutoj skupini. Otkrio je da je to bila žena; ona je učila vedinu od te skupine. 75% od njih imalo je ovu učiteljicu.

Profesor se sada bacio na posao da pronađe tu učiteljicu. Naposljetku se uspio domodi njezine adrese. Učiteljica, sada u dubokoj starosti, boravila je u jednom staračkom domu.

Posjetili su je: Postavili su joj samo jedno pitanje:

„Kakvu ste posebnu metodu koristili, kakav ste program smislili za 198 učenika?“

No starica je ved zaboravila o programu i studentima. Više se nije ničega sjedala. Na postavljeno pitanje odgovorila je priprosto i iskreno:

„Ne znam. Pa eto... ja sam ih voljela.“

U navodu kod B.G.Pitrea, prevela Vesna Krmpotić

Kako oprostiti onima koji su nas duboko povrijedili

Oprostiti drugima ne možemo sami, nego je za to potrebna Božja milost.

Prvo i osnovno pravilo je da se mi moramo promijeniti u odnosu na osobu koju molimo.

Sebe promijeniti, znači očistiti se od svega negativnog što vidimo na toj drugoj osobi. Odlučiti se oprostiti toj osobi. Za to je potrebna sućut.

Oprostiti je puno lakše kada smo svjesni vlastitih slabosti, da i nama Bog treba puno toga oprostiti i da nam je već oprostio. Trebamo se sjetiti činjenice da je druga osoba u svojoj biti dobra, jer ju je Bog stvorio, to je dijete Božje. Ta osoba reagira negativno jer je i sama izranjena, zato što je prošla kroz negativna iskustva.

Ljudi nam mogu pružiti samo ono što su sami doživljavali i iskusili na sebi. Tako osoba koja je rasla u obitelji punoj ljubavi, ona će biti ispunjena ljubavlju i to joj neće biti problem da to i drugima pokaže i daje. No osoba koja je doživljavala grubosti, osoba koju su tukli, kojoj su govorili da ništa ne vrijedi, koju su zlostavljali i omalovažavali je, jedino će i moći takvo ponašanje i riječi prenositi dalje jer je samo to naučila i ne zna za bolje.

Oprostiti drugima ne možemo sami, nego je za to potrebna Božja milost.

Bog čeka na našu odluku za praštanje, da kažemo: Bože, hoću oprostiti.

Ja se ne želim vezati za nepraštanje. Želim biti slobodan.

Ne želim se vezati za ono negativno u toj drugoj osobi i želim biti slobodna i sretna bez obzira na ono što se među nama dogodilo. To puštam prošlosti i želim da me Bog ozdravi. I tada Bog ima slobodu da promijeni tu osobu kojoj smo oprostili, jer naš grijeh i negativnost prema toj osobi nije više zapreka. Tada Bog može slobodno doći do te osobe da bi i nju obratio, da ona više nije vezana za to zlo, jer je puno gore činiti zlo nego biti žrtva zla.

Po našem oproštenju u nas teče Božja milost i ozdravlja i nas i tu osobu.

Kako moliti za osobu za koju želimo da se promijeni?

Prvo, u duhu toj osobi prilazimo, zajedno s Isusom, i molimo je da nam oprostí što je ne razumijemo, što o njoj mislimo negativno, što smo je ogovarali i što se vežemo za sitnice kod nje. To se često događa u braku.

Drugo, toj osobi oprostimo sve što imamo protiv nje.

Duro Seder, *Milosrdni otac i stariji sin*, <https://polis.ba>

Možemo u duhu reći da joj opraštamo sve one grube riječi između nas, predbacivanja, tvrdoglavost, nestrpljivost, oholost.

Isus traži u Očenašu da mi oprostimo; ako ne opraštamo, mi tu molitvu ne možemo iskreno moliti i Bog nam ne može oprostiti.

“Ako dakle prinosiš dar na žrtvenik pa se ondje sjetiš da tvoj brat ima nešto protiv tebe, ostavi dar ondje pred žrtvenikom, idi i najprije se izmiri s bratom, a onda dođi i prinesi dar.” (Mt 5, 23-24)

Naše srce treba biti slobodno i čisto za Boga, on tada može djelovati u nama. Ako nije tako, onda je to zapreka za Boga.

Kad smo oprostili, onda Bog nadoknađuje štetu i nama i toj osobi.

Sada trebamo odlučiti da se više nikada nećemo izražavati negativno o toj osobi, nećemo o njoj ni misliti negativno, a kamoli govoriti. Trebamo odlučiti da ćemo je zavoljeti poput malog djeteta.

Jednako tako je korisno da za tu osobu zahvaljujemo, da molimo Božji blagoslov za nju, molimo Isusa da tu osobu izliječi i da je oslobodi svih tih navezanosti, grijeha, ovisnosti.

Molimo Boga da je ispuni svojim duhom, jer je to Božja snaga, da ona ne mora činiti to zlo. Tada Duh Sveti u njoj čini da je slobodna i da je krepost Božja nosi, da nije rob grijeha.

Možemo moliti Oca nebeskog da bude njegova volja u životu te osobe, da se dogodi ono najbolje što je Bog za nju zamislio.

Za drugoga se još možemo zauzeti i putem svete mise.

Svetu misu možemo prikazati ne samo za svoje slabosti, nego i za grijeha i slabosti drugih ljudi, osobito članova obitelji, ili naših prijatelja.

Tako svetu misu možemo prikazati i za ovisnosti, ako je netko alkoholičar, uzima drogu, agresivan je, ako psuje, mrzi, ako ne može oprostiti, ako je pun strahova itd.

Bilo koji problem možemo donijeti Bogu u svetoj misi. Kako?

Kad idemo na svetu misu s tom nakanom, za nekoga drugoga, onda je važno da na početku svete mise prvo priznamo svoju krivicu i za nju se pokajemo, i da zamolimo Gospodina da oprostí toj osobi.

Drugi korak je da na prikazanju, kad svećenik prinosi darove, taj porok stavimo na oltar, i da ga predamo pod Isusovu vlast.

Isus je jači od bilo kakvog grijeha i zla.

Na svetoj pričesti se pričešćujemo s nakanom da Bog tu osobu oslobodi poroka i slabosti.

Iza svete pričesti izmolimo sljedeće: “Isuse, u tvoje ime i u snazi Duha Svetoga molim neka od te osobe odstupi duh alkoholizma i duh psovke, svađe.”

Na kraju svete mise zahvalimo Isusu što je potpuno oslobodio tu osobu. Zamolimo Duha Svetoga da joj da suprotnu krepost, da dođe do te preobrazbe. Ako se radi o ovisnosti, da tu osobu ispuni duh slobode.

Ako je posrijedi agresivnost, molimo da se na nju spusti mir, dobrota i nježnost.

Ako je bila u pitanju mržnja, da ta osoba postane puna ljubavi.

Vjerujem u dobro u tom čovjeku. Ako je Bog stvorio tu osobu, onda je sigurno da je ona u svojoj biti dobra. Ne želim gledati ono negativno u tom čovjeku. Bog je jači od svakog grijeha i slabosti u toj osobi.

Preostaje nam post i odricanje, da činimo za tu osobu nešto što nam je po naravi teško. Post, molitva i djela ljubavi Isus preporučuje kao izvor milosti koja može svaku situaciju preokrenuti na dobro.

Važno je da molimo ustrajno, da ne pitamo do kad treba moliti, nego da molimo dok se god s tom osobom ne dogodi promjena.

Moliti treba nastaviti čak i onda kad se ništa ne mijenja ili nam se čini da je situacija još gora.

Kako moliti za druge - ukratko

Prvo uzmi Isusa za ruku i u duhu idi k toj osobi. Obrati joj se s imenom.

1. **Oprosti ti meni** – što te nisam razumjela, što o tebi mislim negativno, što sam te povrijedila, što sam te ogovarala, što te nisam uvažavala.

2. **Opraštam ja tebi** – opraštam ti sve tvoje uvrede, sve nepravde koje si mi nanijela, sve grube riječi, tvrdoglavost, nestrpljivost. Ne osuđujem te više. Nema više nikakve osude u meni protiv tebe. Neću više nikada o tebi govoriti i misliti negativno.

3. **Dubine tog čovjeka vole mene. Moje dubine vole tog čovjeka.**

4. **Zavoli tu osobu** – ne djela čovjeka, nego čovjeka. Stvori sućut za tu osobu, zavoli dušu tog čovjeka.

5. **Zahvaljuj Bogu za tu osobu**

6. **Moli Božji blagoslov da se spusti na tu osobu**

Mali vjeronaučni leksikon

Pranje nogu

Pranje nogu, jedan od oblika obrednog pranja (*ablucija*). U biblijsko vrijeme gostu su se prale noge iz osjećaja gostoljubivosti, a to su obavljali slugе.

Na Posljednjoj večeri Isus pere noge svojim učenicima u znak predanog služenja zajednici. U srednjem vijeku u samostanima je bio običaj da se noge peru gostima (*mandatum hospitum*), a potom i prosjacima, hodočasniciima i bolesnicima (*mandatum pauperum*); biskupi i knezovi na Veliki četvrtak prali su noge podložnicima.

Reformom obreda Velikog tjedna (1956.), u katoličkom je bogoslužju preporučeno da pranje nogu bude liturgijski čin u obredu Velikog četvrtka, nakon evanđelja i homilije. U svoje bogoslužje uključuju ga i protestantske zajednice.

Pranje ruku

Pranje ruku, u katoličkoj liturgiji, obredno pranje nakon prinosa darova, neposredno prije darovne molitve u misi; naziva se i *lavabo*. Nekad je bilo popraćeno riječima *Lavabo inter innocentes manus meas* (Ps 25,6), a nakon liturgijske reforme riječima *Operi me, Gospodine* (Ps 51,4).

Praobjava

Praobjava, Božje očitovanje ljudima tijekom povijesti preko stvorenog svijeta i kroz ljudsko iskustvo nadnaravnog reda. Pojam je razrađen u XIX. st. pod utjecajem povijesti religija i kritičkoga teološkog proučavanja biblijske prapovijesti (Post 1-11).

Po brojnim religijskim značajkama koje su zajedničke svim religijama neki zaključuju kako je na početku čovječanstva postojala praobjava, čiji je plod bila naravna religija. Ona bi bila izraz Božjeg plana spasenja svih ljudi. Neki evangelički teolozi umjesto o praobjavi govore o temeljnoj objavi koja se očituje u savjesti i iskustvu čovjekove ovisnosti o Bogu.

Ohrabrenje iz telefona

U novije vrijeme sve češće ljudi preko pametnih telefona dobivaju i duhovne poruke pa na primjer jedni drugima žele blagoslovljen dan nekom duhovnom porukom ili citatom iz Svetoga pisma. Lijepa je to gesta za međusobno podupiranje, lijepo je željeti od Boga izmoliti blagoslov u naporima dana ili Božju pomoć da se zadrži mir.

Jedna takva pristigla poruka govori o oprost:

Dva su prijatelja hodala pustinjom. U jednom trenutku putovanja posvađali su se i jedan je prijatelj drugoga udario. Udareni prijatelj bio je povrijeđen, ali je bez riječi napisao u pijesku:

„Danas me je najbolji prijatelj udario!“

Nastavili su tako hodati dok nisu stigli do oaze u pustinji u kojoj su se odlučili okupati. Onaj prijatelj koji je primio udarac - upevši se u granje iz močvare - počeo se utapati. Drugi mu je prijatelj odmah pristupio u pomoć. Kad se oporavio od straha i panike, na kamen je napisao:

„Danas mi je prijatelj spasio život!“

Onaj koji je udario prijatelja, ali mu kasnije i spasio život, upita:

„Kada sam te udario, to si zapisao u pijesku, a kada sam ti spasio život, to si uklesao u kamen. Zašto?“

Ovaj mu odgovori:

„Kada nas netko povrijedi, to trebamo zapisati u pijesku kako bi vjetrovi oprosta to mogli izbrisati. Kad nam netko učini dobro djelo, moramo ga uklesati u kamen kako ga ni jedan vjetar ne bi mogao izbrisati.“

Poučna priča koja nalikuje na evanđeoski prizor u kojem Isus oprašta grijehe ženi zatečenoj u preljubu. Bog ne osuđuje grješnicu, ali osuđuje grijeh. Zato ju i opominje: *Odsada nemoj više griješiti!* Tu se očituje ono nadljudsko, božansko: milosrđe prema grješniku i ljubav, ali i pravda prema grijehu. Sve je to sadržano u osobi Isusa Krista.

I dok Isus ispisuje grijehe u pijesku, želeći ljudima čim prije oprostiti, na tvrdom drvetu križa ispisuje svoje milosrđe i ljubav prema grješnicima. Valja zahvaliti Isusu na njegovoj ljubavi, ali i svima onima koji bližnje evanđeoskom poukom svakodnevno hrabre, pa i onda kada ranom zorom stigne poruka duhovnoga sadržaja.

Sveti Polikarp

23. veljače

<https://slowo.grodnensis.by/>

Veliki mučenik i biskup Smirne, sveti Polikarp, ubraja se u popis onih ljudi koji su imali neposrednu povezanost s apostolima ili njihovim učenicima. Zato je njihovo svjedočanstvo od posebne važnosti za kršćansku vjeru i za kršćansku teologiju.

Sveti Irenej, Lyonski biskup, 190. godine zapisao je o svetom Polikarpu: „Bio je učenik apostola“, prijatelj mnogima koji su vidjeli Gospodina.

Sami apostoli potvrdili su ga za biskupa. Tertulijan, navodeći predaju Crkve u Smirni, tvrdi kako je svetog Polikarpa postavio za biskupa sam sveti Ivan apostol.

Polikarp je napisao više poslanica. Sačuvana je samo Filipljanima. U njoj on preporuča Filipljanima djelotvornu kršćansku ljubav i međusobno pomaganje: „Kad ste u mogućnosti učiniti jedno kršćansko djelo, nemojte to odgađati za drugi put, jer milostinja oslobađa od smrti. Međusobno se poštivajte i pomažite. Neka vaš život bude doličan i neporočan u očima pogana, kako bi i oni mogli hvaliti vaša dobra djela. Nemojte dopustiti pogrđivanje Boga radi vas.

Polikarp je podnio mučeništvo na stadionu u Smirni 23. veljače 155. u dobi od 86. godina. Opis njegova mučeništva je sačuvan, a napisao ga je jedan očevidac smirnske Crkve. Iz tog opisa odsijeva duhovna veličina, duboka vjera i veliko dostojanstvo ovoga biskupa koji je živo želio postati divna i ugodna žrtva svome Bogu.

Kad mu je prokonzul Stacije Kvadrat rekao: „Prokuni Krista i oslobodit ću te“. Polikarp mu je odgovorio: „Ima već 86 godina kako mu služim i nikada mi nije učinio nikakvo zlo. Kako mogu pogrđiti svoga Kralja koji me spasio?“

Krvnicima koji su ga htjeli prikovati čavlima na lomaču reče: „Pustite me ovako. Tko mi je dao snage da trpim vatru, dat će mi jakosti moći je mirno i podnijeti.“ Stoga ga nisu prikovali nego samo svezali. Molitva koju je Polikarp izmolio prije svoga mučeništva nije samo odraz njegove predanosti Bogu već i pouka nama kako trebamo podnositi svoju životnu Kalvariju:

„Gospodine, Bože svemogući, Oče ljubljenoga i blagoslovljenoga Sina tvoga Isusa Krista. Mi smo te po njemu upoznali. Bože anđela i nebeskih sila, svega stvorenja i svih pravednika koji žive kako Ti hoćeš. Hvala Ti, što si me učinio dostojnim baš danas i baš u ovaj čas biti zajedno sa svetim mučenicima dionik čaše tvoga Krista, kako bi jednom i tijelom i dušom uskrsnuo na vječni i neuništivi život Duha Svetoga. Bože istiniti, primi me danas među svoje mučenike kao žrtvu divnu i ugodnu kako si je priprazio, predodredio i sada ispunio“ (Časoslov, 2. čit).

<https://www.svantun-rijeka.hr>

NAŠI POKOJNI

SEMIR BABIĆ,

PU primorsko - goranska, u službi, Rupa - Pasjak, 24. veljače 1994.

PERICA ROSANDIĆ,

PU brodsko - posavska, Slavonski Brod, 24. veljače 1994.

POČIVALI U MIRU!